

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

ÅRSPLAN

FON BARNEHAGE

01.03.2023 – 31.12.2026

Forord

Årsplan for de kommunale barnehagene i Tønsberg bygger på FN's Barnekonvensjon, «Lov om barnehager» og «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver».

Videre bygger årsplanen på Tjenestestrategier for oppvekst og læring samt virksomhetsplanen for de kommunale barnehagene.

Virksomhetsplanen gir følgende føringer:

- Alle barnehager skal ha kjennskap til barnekonvensjonen om barns rettigheter
- Alle barnehagene har satsninger som fremmer inkluderende felleskap hvor alle er med i et bredt mangfold
- Barnehagene skal jobbe langsiktig og systematisk over flere år
- De skal videreutvikle en kultur for erfaringsdeling og kompetansedeling
- Barnehagene skal utvikle grunnkompetansen for å ivareta alle barn i barnehagen

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet, og skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.

De kommunale barnehagene i Tønsberg har en årsplan som er fireårig og følger kommuneplanens handlingsdel. Årsplanen gjelder for kalenderåret. Den revideres årlig og fastsettes i Samarbeidsutvalget.

Barnehagene skal i tillegg utarbeide planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles rutinebeskrivelser finnes i Kvalitetssystemet og annen aktuell informasjon finnes på Tønsberg kommunes hjemmeside under «Barnehage».

1. Barnehagens visjon- og verdigrunnlag

Tønsberg kommune har en felles visjon; «Der barn ler – sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune». Alt arbeid i Tønsberg kommune skal preges av å skape tillit gjennom å være åpen, oppriktig og profesjonell.

1.1: Visjon;

«Der barn ler – Sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune»

1.2: Verdier;

Vi skaper tillit gjennom å være åpne, oppriktige og profesjonelle.

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

Vi vil alltid fokusere på det som er til det beste for barna. Dette innebærer at planer vil bli endret underveis, og tilpasses barnas behov.

Visjonen skal synes i arbeidet vårt og vi skal strekke oss mot visjonen i vårt møte med barn, foreldre og hverandre.

1.3: Barnehagens pedagogiske grunnsyn

I Fon barnehage er vi opptatt av at alle barn skal oppleve å bli sett, hørt og møtt. Vi vil alltid fokusere på det som er til det beste for barna. Dette innebærer at planer vil bli endret underveis, og tilpasses barnas behov.

Hos oss møter vi barn med åpenhet og anerkjennelse for den de er. Vi viser omsorg og hjelper hvert enkelt barn til å bli trygge på seg selv og hele barnegruppa skal utvikle robusthet. For oss i Fon barnehage betyr det at vi ønsker å gi barna redskap til å håndtere det livet måtte by på av medgang og motgang. I utviklingen av robusthet er de voksnes relasjonskompetanse avgjørende. En anerkjennende og trygg relasjon mellom barn og voksne er avgjørende. Vi er opptatt av at alle følelser er lov å ha, og at barna noen ganger har behov for støtte til å håndtere følelsene på en positiv måte. Vi voksne i Fon barnehage vil hjelpe barna til å tro at de kan – at du er god nok. Det gjør vi gjennom nærvær, trygghet, normer, innlevelse og empati. Og ved å finne ut

sammen med barna hvem de er, hva de er interessert i/gode på og hva de har å bidra med både for seg selv og for fellesskapet.

Vi har fokus på prosessen og involverer barna i utarbeidelse av rammer og normer barna forstår og kan leve opp til. Dette henger sammen med valg av prosjektarbeid som arbeidsmåte da prosess og medvirkning er viktige faktorer. Barns deltagelse i lek er avgjørende for barns livsglede. Vi voksne skal være tilstede i barnas lek, vi støtter og veileder slik at alle barn opplever mestring og glede. Det er et mål at alle skal føle seg som en del av fellesskapet.

1.4: Barnehagens satsningsområde/prosjekt

I perioden 2020–2022 er vi med i den regionale kompetanseordningen i samarbeid med Universitetet i Sør-Øst Norge og UDIR. Overordnet tema for Vestfold og Telemark er inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning. I den forbindelse vil vi jobbe prosjektbasert med fokus på inkluderende fellesskap, psykisk helsefremmende barnehager, livsmestring, lek og voksenrollen.

Problemstillingen vi jobber utfra er:

Hvordan skaper vi gode og trygge lekemiljøer for alle barna i barnehagen?

Fra 1. august 2023 - 2025 inngår vi i et prosjekt med Universitetet i Sør-Øst Norge og Læringsmiljøsentret v/ Universitetet i Stavanger om prosjektet *Inkluderende felleskap i praksis*. I prosjektet vil vi i samarbeid med universitetet og læringsmiljøsentret kartlegge og utvikle personalets kompetanse på inkluderende praksiser. Hensikten er å bedre kunne legge til rette for at ingen barn opplever utenforskap i barnehagen.

2. Barnehagens formål og innhold

2.1: Omsorg

God omsorg er en forutsetning for trivsel i barnehagen. I vår barnehage ønsker vi å møte hvert enkelt barn med åpenhet, varme og interesse. Vi jobber med å være bevisste våre valg og roller i barnas liv. Vi skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner og støtte barnas omsorgshandlinger. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre. Å gi barn mulighet til å gi og ta imot omsorg er selve grunnlaget for utviklingen av sosial kompetanse. Barna blir møtt av voksne som er nærværende, nysgjerrige og lydhøre som vil støtte og veilede barna i deres utvikling og tilrettelegge for meningsfulle opplevelser. Gjennom lek, utforskning, samspill, dialog og anerkjenne barnas styrker – hvor vi

bruker karakteregenskaper utviklet av SMART oppvekst, vil vi fremme trivsel, livsmestring, danning, bygge fellesskap og tilhørighet.

2.2: Lek

Lek er barnas egen kultur og har en egenverdi. Gjennom varierte lekemiljøer og fantasifremmende materialer jobber vi for å fremme og utvikle leken. Voksne skal være nærværende for å være bevisst egen rolle i barnas lek. Vi er voksne som er aktivt deltakende, observerende, kreative voksne som tar barnas innspill på alvor og fremmer et inkluderende miljø med mye humor. Gjennom lek får barn bearbeidet opplevelser og erfaringer som gir de felles opplevelser og skaper gode relasjoner gjennom samspill med andre. I vår barnehage blir leken vernet om – vi gir rom og muligheter til ulike typer lek inne og ute, i større og mindre grupper. Mindre grupper er for å skjerme barnas lek og for å skape relasjoner mellom barna.

2.3: Danning

Gjennom å by på en lekende hverdag hvor barna tar i bruk sin undring, nysgjerrighet og utforskende væremåte legger vi til rette for at barna får være aktør i eget liv. Personalet gir barna mulighet til å være aktivt deltagende i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold i formelle og uformelle situasjoner gjennom dialog, samspill og lek. De voksne legger merke til, anerkjenner og undrer seg sammen med barna og oppfordrer barn til å ta etiske begrunnede valg. På denne måten legger vi til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk vurderingsevne som er viktig for at barn kan yte motstand og ha en handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

2.4: Læring

Nysgjerrighet er en spire som vokser til ny kunnskap gjennom en prosess som kalles læring. Når barnet er nysgjerrig, lurer det på noe bestemt og vil finne svar. I samspill med andre og omgivelsene blir læring til. I barnehage har et sosiokulturelt læringsyn med fokus på helhetlige læringsprosesser. Læring foregår i alle samspillsituasjoner. Barn lærer hele tiden gjennom lek, måltider, påkledning og alt de opplever og erfarer. I møte med mennesker, med rom og med materialer i omgivelsene. Dette lærer de blant annet i møte med normer og kulturer som de blir en del av. Alt barnet forsøker å tilegne seg for å mestre livet, handler om læring. I barnehage jobber vi for å være tilstedeværende, lyttende, observerende, og oppmerksomme voksne. Barn er ulike og de lærer på ulike måter. Vi tilrettelegger for et læringsmiljø tilpasset barns alder og funksjonsnivå. Vi legger til rette for uformelle og formelle lærings situasjoner. Trygge relasjoner og vennskap er en viktig forutsetning for læring og mestring.

3.0: Medvirkning:

3.1: Barns medvirkning:

Barns medvirkning er forankret i FNs barnekonvensjon og lov om barnehager. Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning hvor vi voksne skal legge til rette for og oppmuntre barna til å uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt som er i samsvar med deres alder og modenhet. Barn skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. Barna medvirker i sin egen hverdag gjennom kroppsspråk, samtaler, uttrykk og interesser i lek, aktiviteter og hverdagssituasjoner. Gjennom disse uttrykkene deltar barna i planleggingen og evaluering av barnehagens virksomhet, og er aktive deltagere i eget liv. Personalet i Fon barnehage jobber med å inkludere alle i fellesskapet, gi alle mulighet til påvirkning, og reflekterer over hvilke muligheter vår praksis gir i lek og aktiviteter. Vi er voksne som gir barna erfaring med at egne handlinger får konsekvenser og at de konsekvensene påvirker seg selv og andre. Vi møter barns motstand med anerkjennelse, respekt og nysgjerrighet.

3.2: Foreldres medvirkning:

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene (KD: s 22).

Vi ønsker helhet og sammenheng i barnas hverdag. Dette får vi bare til dersom vi har en åpen og tett dialog med barnas foresatte. Mye av den viktige kommunikasjonen mellom personalet og foresatte finner sted i det daglige, ved hente- og bringe situasjoner.

For å sikre helhet og sammenheng i barnas hverdag er det avgjørende at foresatte og barnehagen har en åpen og tett dialog basert på gjensidig respekt.

I Fon barnehage har vi følgende planer for samarbeid i perioden:

- Foreldremøte høst og vår
- FAU og SU møter
- Gjennomføre to foreldresamtaler i året, høst og vår. Flere ved behov.
- Ulike arrangementer i barnehagen
- Brukerundersøkelse

4.0: Vurdering

"Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldrene, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen" (Udir, 2017, s. 39).

Evaluerer. Hva fungerer bra, hva kan vi bli bedre på? Hvordan har barna det? Hvordan har personalet det? Gjennom didaktiske planer, refleksjon og dokumentasjon skal vi få innsikt i hva som bør endres, og hva vi ønsker å beholde.

Vi har som mål å få skrevet stikkord og legge ut noen bilder av det vi holder på med gjennom «dagen i dag» på Visma, sammen med annen informasjon som er viktig for dere foreldre. Dette både for informasjon, samt til bruk for barna. Dette er en god måte å få i gang samtaler med barna, både her i barnehagen og hjemme. Dette er en god faktor for et godt språkmiljø og fellesskap barna i mellom. Det å kunne se tilbake på felles opplevelser skaper samhørighet, relasjoner og fellesskap. Vi jobber aktivt med å evaluere planer og gjennomførte aktiviteter. Dette bruker vi tid på, på både personalmøter, og på planleggingsdager.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon jobber vi med kontinuerlig. Arbeidet blir gjort på planleggingsdager, personalmøter, avdelingsmøter, pedagogiske ledermøter, fagarbeidermøter og prosjektmøter. Planleggingen og vurderinger baseres på kunnskap om barnas trivsel, allsidige utvikling individuelt og i gruppe. Metoder og verktøy vi bruker i dette arbeidet er observasjon, dokumentasjon, refleksjon, samtaler med barn og foresatte, praksisfortellinger, aksjonsforskning og svar fra foreldreundersøkelsen. Vårt pedagogisk arbeid i hverdagen synliggjøres gjennom månedsbrev og planer som sendes til foresatte på mail.

Vurderingsarbeidet er en viktig faktor for å sikre barnehagens kvalitet og utvikling, og vil være en stor del av arbeidet med årsplan og periodeplanene. Foresatte har mulighet til å vurdere barnehagen i sin helhet ved å svare på brukerundersøkelsen hvert år.

Gjennom barnehageåret observerer vi barnas utvikling. I forkant av foreldresamtalene dokumenter vi observasjonene som legger grunnlaget for samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet og det videre pedagogiske arbeidet. Vi tilbyr minimum to foreldresamtaler i året.

5.0: Overganger

5.1: Hjem – barnehage

Det å starte i barnehagen er et stort steg i barnas liv. For at barna skal få en god og trygg start i barnehagen er det viktig med en god tilvenning. I Fon barnehage mener vi at en god tilvenning er avhengig av (ta bort --> et) god kommunikasjon mellom foresatte og de voksne i barnehagen hvor tilvenningsperioden tilpasses hvert enkelt barn. Hvor lang tilvenningsperiode barnet trenger er individuelt. Nye familier blir invitert på foreldremøte for nye foreldre før oppstart og besøksdager med foreldre og barn før oppstart i august. Ved oppstart gjennomføres en samtale hvor man går gjennom oppstartskjema som inneholder informasjon om barnet, familien, behov og rutiner.

Vi har en egen plan for overgang hjem – barnehage (O-S-S).

Når vi jobber med tilvenning og overganger i vår barnehage benytter vi oss av grenseobjekt. Vi tror på at det å samles rundt noe som er kjent for barna er noe barna finner trygghet i. Gjennom å jobbe med grenseobjekt vil barna og voksne få noe å være sammen om – et felles tredje, opplevelse av sammenheng og en fellesskapsfølelse og vi – følelse.

Når overganger skjer innad i barnehagen skal vi sørge for at barn og foresatte får tid og rom for å bli kjent med barn og personalet når de bytter barnegrupper. Det gjennomføres overgangssamtaler med pedagogene på gammel og ny avdeling. Vi har en egen plan for overganger internt.

En god start er viktig for at barnehagen skal bli et positivt tilskudd i et barns liv. Foreldre representerer trygghet for barnet, og foreldre har en viktig rolle i å overføre trygghet i overgang fra hjem til barnehage. Ved at barn og foreldre blir kjent med barnehagen i god tid før barnehagestart, vil det kunne bidra til å danne grunnlag for en trygg og god overgang. I Fon barnehage har vi besøksdager enten i forkant av sommerferien for de som starter i august, eller i god tid før oppstart utover høsten. Vi planlegger dette sammen med foresatte og legger til rette for å bruke den tiden barnet trenger for å bli trygg.

Et barns tilknytning til foreldrene danner den viktigste rammen rundt barnets tidlige utvikling. Når et barn begynner i barnehagen kan det være første gang foreldrene overlater en del av omsorgen og ansvaret til andre. Det er viktig at foreldre og ansatte i barnehagen samarbeider godt og nært for å sikre en best mulig oppstart. En trygg tilknytning og gode relasjoner er med på å danne grunnlaget for barnets trivsel, videre utvikling, danning og læring. I barnehagen skal vi tilby barna en sekundær tilknytningsperson og vi har derfor fokus på både

kunnskap om ulike måter å bygge relasjoner på og at vi som ansatte skal være autoritative i samspill med barn. Vi har i utgangspunktet en kontaktperson som møter barn og foresatte den første tiden for å sikre stabilitet, forutsigbarhet og trygghet. Dette tilpasses ut ifra hvem barnet knytter seg til. Utfra dette avtaler vi oppmøte og oppholdstider med foresatte underveis.

https://www.tonsberg.kommune.no/_f/p1/i6cdaab95-46cd-4720-af33-a9e24b3d3cca/veileder-o-s-s-hjem-barnehage.pdf

5.2: Barnehage – skole

Barnehagen samarbeider med foresatte og skolen for å legge til rette for at barna får en trygg og god overgang fra barnehagen til skolen. Det siste året i barnehagen velger vi å samle skolestarterne i en gruppe. I gruppen vil vi jobbe tverrfaglig med fagområdene med fokus på begynnende forståelse for matematiske begreper, det norske skriftspråket og prosjektet «meg selv i møte med verden».

Vi gjennomfører en foreldresamtale på våren hvor vi med samtykke fra foresatte bruker denne i overføringssamtale med skolen. Dette er for å sikre god informasjonsflyt og trygghet for alle.

I Tønsberg kommune har vi også en veileder som forteller oss noe om hvordan overgangen til skolen skal være. Det arbeides kontinuerlig med å sikre god sammenheng og overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Intensjonen for arbeidet er at barnehagen i samarbeid med skolen og foreldre/foresatte skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og SFO.

Videre er hensikten med arbeidet at lærere i barnehage og skole skal forstå og anerkjenne hverandres arbeidssituasjon, syn på barn, lek og læring, samt planverk. Denne rutinen med veileder skal følges av alle kommunale barnehager og barneskoler og må anses som en minimumsstandard.

Vi har hvert år egen gruppe for de som går siste året i barnehagen. De samles omtrent en gang i uken. Her får de trene på ulike språkaktiviteter, og får litt andre utfordringer enn de andre barna. Skolene er opptatt av at barna er mest mulig selvstendige ved skolestart, og det er også det vi trener på. Dette innebærer blant annet å kle på seg selv, kunne gå på do alene, vente på tur og ta imot felles beskjeder.

Se kommunens hjemmeside: www.tonsberg.kommune.no

5.3: Interne overganger

Vi legger til rette for at barn som bytter avdeling får en trygg og god overgang, med besøksdager god tid i forkant. Personalet bruker også tiden frem mot avdelingsbyttet til å bli kjent, skape gode relasjoner og trygge barnet i det nye miljøet.

Ellers organiserer vi oss slik at vi er også mye sammen på morgener og ettermiddager, slik at alle barna og ansatte over tid har mulighet til å bygge relasjoner og bli kjent. Dette gir oss også god mulighet for å bli kjent med barnas foreldre/foresatte, som igjen gir en mykere overgang for barna og skaper trygghet.